

JAN PAWEŁ II A ANTYK CHRZEŚCIJAŃSKI

Polskojęzyczna bibliografia wybrana

I. DOKUMENTY

Listy Apostolskie

Epistula Apostolica „Patres Ecclesiae” XVI expleto saeculo ab obitu Sancti Basilii, episcopi et Ecclesiae doctoris (2 I 1980), AAS 72 (1980) 5-23; *Insegnamenti di Giovanni Paolo II*, III/1 (1980) 71-87.

→ tłum. OsRomPol 1 (1980) nr 3, 14-16.

→ tłum. J. Gajek – M. Starowieyski, wprowadzenie K. Obrycki, STV 19 (1981) nr 1, 125-145 (*List Apostolski „Patres Ecclesiae” na 1600-lecie śmierci św. Bazylego*), lub przedruk: VoxP 2 (1982) z. 3, 247-272, lub fragmenty: VoxP 9 (1989) z. 16, s. 57.

Epistula Apostolica „A Concilio Constantinopolitano” ad universos Ecclesiae episcopos volvente anno MDC a Concilio Constantinopolitano primo necnon MDL a Concilio Ephesino (25 III 1981), AAS 73 (1981) 513-527; *Insegnamenti* vol. IV/1 (1981) 829-839.

→ tłum. VoxP 1 (1981) t. 1, 5-20 (*List do Episkopatu Kościoła katolickiego na 1600. rocznicę I Soboru Konstantynopolskiego i na 1550. rocznicę Soboru Efeckiego*), lub „Miesięcznik Diecezjalny Gdański” 25 (1981) nr 5/6, 93-100, lub „Gorzowskie Wiadomości Kościelne” 25 (1981) nr 8, 207-215, lub „Kierunki” 26 (1981) nr 17, s. 1-2, lub „Miesięcznik Pastoralny Płocki” 66 (1981) nr 7, lub „Rozporządzenia Urzędowe Łomżyńskiej Kurii Diecezjalnej” 43 (1981) nr 3, 3-12, „Warmińskie Wiadomości Diecezjalne” 36 (1981) nr 4, 157-164, lub „Wiadomości Diecezjalne Kurii Katowickiej” 49 (1981) nr 4/5, 83-92, lub „Wiadomości Diecezjalne Podlaskie” 50 (1981) nr 8, 217-227, lub „Wrocławskie Wiadomości Kościelne” 34 (1981) 116-125, lub „Życie i Myśl” 31 (1981) nr 9/10, 156-162, lub „Orędownik Diecezji Chełmińskiej” 114 (1981) nr 9/10, 299-309, lub „Msza Święta” 37 (1981) nr 6, 121-122, lub osobne wydanie: Warszawa 1981, Kuria Metropolitalna Warszawska, albo fragmenty, w: *Ut unum. Dokumenty Kościoła katolickiego na temat ekumenizmu*, red. S.C. Napiórkowski, Lublin 1982, 110-111.

Epistula Apostolica „Sanctorum altrix” XV saeculorum revolutum ab ortu Sancti Benedicti (11 VII 1980), AAS 72 (1980) 777-791 lub OsRom 120 (1980) nr 186, s. 1-2.

→ tłum. M. Starowieyski, OsRomPol 1 (1980) nr 12, s. 11-13, lub przedruk: VoxP 2 (1982) t. 2, 7-27 (*List Apostolski na 1500. rocznicę narodzin św. Benedykta*), lub w: *Modlitwa i praca*, pr. zb. pod red. B. Bejze (*W nurcie zagadnień posoborowych* 13), Warszawa 1981, 16-29 (*List Apostolski „Sanctorum altrix” z okazji 1500. rocznicy urodzin św. Benedykta*), lub „Kierunki” 26 (1980) nr 13, s. 2 (fragmenty), lub „Zorza” 24 (1980) nr 14, s. 2 (fragmenty).

→ tłum. O.A.J., w: *Jan Paweł II o świętym Benedykcie. Pisma i przemówienia*, przygotowali Benedyktyni Tynieccy, wstęp K. Janicki, Tyniec 1981, 35-50 (*List Apostolski „Sanctorum altrix”*).

Epistula Apostolica „Augustinum Hipponensem” XVI saeculo a conversione expleto Sancti Augustini episcopi atque Ecclesiae doctoris (28 VIII 1986), OsRom 126 (1986), AAS 79 (1987) 137-170.

→ tłum. OsRomPol 7 (1986) nr 9, 3-9 (*List Apostolski „Augustinum Hipponensem” w 1600. rocznicę nawrócenia św. Augustyna, biskupa i doktora Kościoła*); lub przedruki: „Ku Dojrzałości w Kulturze Religijnej” 6 (2000) nr 11, 6-32, lub „Wiadomości Diecezjalne Kurii Katowickiej” 54 (1986) nr 11, 1-29, lub „Orędownik Diecezji Chełmińskiej” 119 (1986) nr 11/12, 357-383, lub z przepracowanymi notami: VoxP 8 (1988) t. 14, 7-46 (*List Apostolski Ojca Świętego Jana Pawła II w 1600. rocznicę nawrócenia św. Augustyna*).

→ tłum. W.E. i T.Ż., ŻK 5 (1986) nr 11-12, 12-38.

→ omówienie, TP 40 (1986) nr 36, s. 7 (*List Apostolski Jana Pawła II „Augustinum Hipponensem”. Kronika religijna*).

Epistula Apostolica „Omnium Ecclesiarum matri” (7 III 1987), OsRom 127 (1987) nr 73 (28 III) s. 1 i 5; *Insegnamenti* vol. X/1 (1987) 524-527.

→ tłum. S. Longosz, VoxP 10 (1990) t. 18, 41-44 (*List Apostolski „Omnium Ecclesiarum Matri” z okazji 1600. rocznicy śmierci św. Cyryla Jerozolimskiego*).

Epistula Apostolica „Duodecimum saeculum” duodecimo expleto saeculo a Concilio Nicaeno II celebrato (4 XII 1987) AAS 80 (1988) 241-252; *Insegnamenti* vol. X/3 (1987) 1272-1283.

→ tłum. „Życie Katolickie” 7 (1988) nr 6, 177-184 (*List Apostolski „Duodecimum saeculum” na 1200-lecie II Soboru Nicejskiego*), lub fragmenty: „Przewodnik Katolicki” 76 (1988) nr 8, s. 8 (*Dokumenty papieskie. Informacje z Watykanu*).

→ tłum. A. Żurek, VoxP 10 (1990) t. 19, 559-569 (*List Apostolski „Duodecimum saeculum” z okazji 1200. rocznicy Soboru Nicejskiego II*).

→ omówienie Listu, „Niedziela” 31 (1988) s. 1 i 7 (*Kult świętych obrazów*).

Epistula Apostolica „Plurimum significans” mille quadringentis elapsis annis a Gregorio Magno creato Pontifice Romano (29 VI 1990) AAS 82 (1990) 1469-1475; *Insegnamenti* vol XIII/1 (1990) 1691-1696.

→ tłum. OsRomPol 11 (1990) nr 7-8, s. 3 (*List Apostolski „Plurimum significans” w 1400. rocznicę wyniesienia na stolicę św. Piotra (590-1990) św. Grzegorza Wielkiego*), lub przedruki: „Prezbiterium” 18 (1990) nr 5/6, 96-100, lub „Wiadomości Diecezjalne Kurii Katowickiej” 58 (1990) nr 11, 561-564, lub VoxP 10 (1990) t. 19, 583-587, lub „Orędownik Diecezji Chełmińskiej” 42 (1991) z. 3/12, 85-89.

→ omówienie Listu: M. Starowieyski – „Przewodnik Katolicki” 78 (1990) nr 28, s. 8 (*List papieża o świętym Grzegorzu Wielkim z okazji 1400. rocznicy wyboru św. Grzegorza Wielkiego na Stolicę Piotrową*), oraz tenże – „Przewodnik Katolicki” 78 (1990) nr 49/50, s. 13 (*Na plecach olbrzymów*).

Epistula Apostolica „Operosam diem” annis MDC ab obitu elapsis Sancti Ambrosii episcopi atque Ecclesiae Doctoris (1 XII 1996), AAS 89 (1997) 217-239; *Insegnamenti* vol. XIX/2 (1996) 831-852.

→ tłum. R. Sawa, VoxP 16 (1996) t. 30-31, 7-32 (*List Apostolski „Operosam diem” z okazji 1600. rocznicy śmierci św. Ambrożego*).

Lettera Apostolica in occasione del 1700° anniversario del Battesimo del Popolo Armeno (2 II 2001), AAS 93 (2001) 461-470 lub OsRom 141 (2001) nr 40, s. 6-7; *Insegnamenti* vol. XXIV/1 (2001) 271-281.

→ tłum. A. Żurek, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 7-15 (*List Apostolski z okazji 1700. rocznicy chrztu narodu armeńskiego*).

Inne Listy

Lettera a Monsignor Martino Matronola nel XV centenario della nascita di San Benedetto (19 III 1980), AAS 72 (1980) 318-320.

→ tłum. OsRomPol 1 (1980) nr 3, s. 1, lub przedruk w: *Modlitwa i praca*, pr. zb. pod. red. B. Bejze (*W nurcie zagadnień posoborowych* 13), Warszawa 1981, 13-15 (*Orędzie z okazji 1500. rocznicy urodzin św. Benedykta do narodów Europy*), lub „Kierunki” 26 (1980) nr 13, s. 2 (fragmenty), lub „Zorza” 24 (1980) nr 14, s. 2 (fragmenty), lub „WTK. Tygodnik Katolików” 1980, nr 13, s. 3, lub w: Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie III* (Rok 1980), t. 1, Poznań – Warszawa 1986, s. 274-275 (*Jedność moralna i duchowa wszystkich narodów Europy. Orędzie do opata na Monte Cassino*).

→ tłum. O.W.S. [z *Vereinigung der Freude der Benediktiner-Abtei Ottobeuren e. V.*, s. 6-7], w: Jan Paweł II o św. Benedykcie, s. 25-28 (*Moralna i duchowa jedność Europy. Orędzie do opata na Monte Cassino, o. Martino Matronola OSB*).

Epistula quibusdam praesulibus in finibus antiqui Norici, decimo quinto expleto saeculo ab obitu sancti Severini, eiusdem regionis Apostoli (27 IV 1982), AAS 74 (1982) 829-831.

→ tłum. A. Bober, VoxP 3 (1983) t. 4, 11-14 (*List na 1500-lecie śmierci św. Seweryna*).

List do kard. Józefa Glempa, Prymasa Polski (15 III 1992) [z okazji zapalenia pochodni benedyktyńskiej przez młodzież polską i poniesienia jej do umbryjskiej Nursji].

BIBLIOGRAFIE

→ „Pismo Okólne” 25 (1992) nr 15, s. 15-16, lub „Wiadomości Archidiecezjalne Warszawskie” 74 (1992) nr 5, s. 268.

List do uczestników sympozjum z okazji 30-lecia istnienia Zakładu Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL (26 V 1999), *VoxP* 19 (1999) t. 36-37, 7-8.

Lettera a Sua Santità Aram I Catholicos di Cilicia in occasione 1700° anniversario del Battesimo della Nazione Armena (28 V 2001), *AAS* 93 (2001) 681-684.

→ tłum. R. Sawa, *VoxP* 21 (2001) t. 40-41, 31-34 (*List do katolikosy Cylicji Arama I z okazji 1700. rocznicy chrztu Armenii*).

Homilie i modlitwy

Visita al Cimitero Polacco di Montecassino (17 V 1979), *OsRom* 119 (1979) nr 115, s. 1-2; *Insegnamenti* vol. II/1 (1979) 1155-1160.

→ tłum. A. Gryczyńska, „W Drodze” 8 (1980) nr 1, 10-14 (*Posłuchajmy głosu św. Benedykta. Homilia wygłoszona na Monte Cassino*).

Santa Messa nella solennità di Maria Madre di Dio. Omelia (1 I 1980), *AAS* 72 (1980) 65-66 lub *OsRom* 120 (1980) nr 2-3, s. 1-3; *Insegnamenti* vol. III/1 (1980) 3-8.

→ tłum. O.W.S., w: *Jan Paweł II o św. Benedykcie*, s. 24-25 (*Pokój ludziom, a nie wojna. Z kazania na Mszy św. W Bazylice św. Piotra w Dzień Światowego Pokoju* [nr 3-4: zapowiedź Roku Benedyktyńskiego]).

→ tłum. „Kierunki” 26 (1980) nr 2, s. 2 (fragmenty).

Visita pastorale a Cascia e Norcia. Omelia (Norcia, 23 III 1980), *AAS* 72 (1980) 269-274 lub *OsRom* 120 (1980) nr 70, s. 1-2; *Insegnamenti* vol. III/1 (1980) 681-694.

→ tłum. *OsRomPol* 1 (1980) nr 4, 17-18 (*O sens ludzkiego przeznaczenia. Homilia wygłoszona w Nursji*), lub przedruki: „Pismo Okólne” 13 (1980) nr 27, 19-23, lub „Miesięcznik Diecezjalny Gdański” 14 (1980) nr 7/8, 166-170, lub „Orędownik Diecezji Chełmińskiej” 113 (1980) nr 7/8, 237-242, lub w: *Jan Paweł II o świętym Benedykcie*, s. 29-34, lub „Znak” 32 (1980) nr 12, 1531-1537 (*Odnaleźć sens życia na miarę św. Benedykta. Homilia wygłoszona w Nursji*), lub „Kierunki” 26 (1980) nr 13, s. 2 (fragmenty), lub *ChS* 1980, nr 91-92, 206-207 (omówienie).

Santa Messa concelebrata con 460 abbatii e priori benedettini. Omelia (Montecassino, 20 IX 1980), *Insegnamenti* vol. III/2 (1980) 671-676.

→ tłum. O.A.J., w: *Jan Paweł II o św. Benedykcie*, s. 50-55 (*Wasza tożsamość – to służba wartości absolutnej jaką jest Bóg. Homilia do pielgrzymów benedyktyńskich na Monte Cassino wygłoszona podczas koncelebry w Bazylice na Montecassino*)

Visita pastorale a Subiaco. Omelia (Subiaco, 28 IX 1980), *OsRom* 120 (1980) nr 226, s. 6; *Insegnamenti* vol. III/2 (1980) 743/15-23 (*Operare come san Benedetto contro ogni forma di schiavitù*).

→ tłum. *WTK* 1980, nr 41, s. 4 (fragmenty).

Visita pastorale a Subiaco. Preghiera nel Sacro Speco (Subiaco, 28 IX 1980), OsRom 120 (1980) nr 226, s. 7, *Insegnamenti* vol. III/2 (1980) 743/24-26.

→ tłum. O.W.S., w: *Jan Paweł II o św. Benedykcie*, s. 73-75 (*Opat, patriarcha i patron Europy. Modlitwa Papieża do św. Benedykta*).

Santa Messa nella Basilica di San Paolo nel XV centenario della nascita di San Benedetto e Santa Scolastica. Omelia (22 III 1981), *Insegnamenti* vol. IV/1 (1981) 735-741.

→ tłum. O.W.S., w: *Jan Paweł II o św. Benedykcie*, s. 82-88 (*Jedność oznacza miłość – miłość oznacza jedność. Kazanie podczas Mszy św. na zakończenie Jubileuszu św. Benedykta w Bazylice św. Pawła za murami*).

Visita pastorale a Bari e Bitonto. Concelebrazione nel piazzale dello stadio di Bari (26 II 1984), *Insegnamenti* vol. VII/1 (1984) 522-527; 531-536 (Oriente ed Occidente si uniscono a Bari in un impulse vitale per l'Europa).

→ tłum. „Pismo Okólne” 17 (1984) nr 13, 42-45 (*Święty Mikołaj – człowiek dla drugich. Homilia wygłoszona na stadionie w Bari*).

Apostolic Visit to Canada. Eucharistic concelebration at Moncton (13 IX 1984), *Insegnamenti* vol. VII/2 (1984) 492-500.

→ tłum. OsRomPol 5 (1984) nr 9, 20-21, lub przedruk wraz z opracowaniem redakcyjnym: VoxP 10 (1990) t. 18, 45-53 (*Homilia o św. Janie Chryzostomie jako katechecie*).

Wprowadzenie do Mszy św. koncelebrowanej na uroczystość św. Augustyna (Castel Gandolfo, 28 VIII 1987), OsRom 127 (1987) nr 204 (29 IX) s. 4.

→ tłum. „Pismo Okólne” 20 (1987) nr 41, s. 47 (*Wprowadzenie do Mszy św. koncelebrowanej na uroczystość św. Augustyna [Słowa do Polaków]*).

→ tłum. TP 41 (1987) nr 37, s. 2 (*Ze Stolicy Piotrowej*).

Divina Liturgia in rito armeno. Omelia (Roma, Basilica di Santa Maria in Trastevere (21 XI 1987), *Insegnamenti* vol. X/3 (1987) 1174-1179, lub OsRom 127 (1987) nr 280 (23-24 XI) s. 6.

→ tłum. fragm. w: C.C., *Kościół ormiański*, „Katolik” 1987, nr 50, s. 4 (*Homilia podczas Mszy św. sprawowanej w obrządku ormiańskim w rzymskiej Bazylice Matki Bożej na Zatybrzu*).

→ omówienie, „Niedziela 30 (1987) nr 49, s. 7 (*Uroczysta liturgia w obrządku ormiańskim [w Bazylice Matki Bożej na Zatybrzu w Rzymie] pod przewodnictwem Jana Pawła II*).

Ecumenical celebration presided over by the Holy Father John Paul II and Catholicos Karekin II (Bazylika św. Piotra w Rzymie, 10 XI 2000), OsRom 140 (2000) nr 261 (11 XI) s. 8.

→ tłum. OsRomPol 22 (2001) nr 3, s. 25-26, lub przedruk: VoxP 21 (2001) t. 40-41, 17-19 (*Homilia podczas nabożeństwa ekumenicznego z udziałem Patriarchy Wszystkich Ormian Karekina II*).

Divina liturgia in rito armeno in occasione del 1700° anniversario del „Battesimo del Popolo Armeno”. Omelia (Roma, Basilica di S. Pietro, 18 II 2001), OsRom 141 (2001) nr 41, s. 6-7; *Insegnamenti* vol. XXIV/1 (2001) 410-414.

BIBLIOGRAFIE

→ tłum. A. Żurek, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 25-28 (*Homilia podczas boskiej liturgii w rycie armeńskim z okazji 1700. rocznicy chrztu narodu armeńskiego*).

Apostolic Voyage in Armenia, Ecumenical Celebration in the new Apostolic Cathedral of St. Gregory the Illuminator (Yerevan 26 IX 2001), OsRom 141(2001) nr 222 (28 IX) s. 5; *Insegnamenti* vol. XXIV/2 (2001) 458-467.

→ tłum. OsRomPol 22 (2001) nr 11-12, s. 31-33, lub przedruk: VoxP 21 (2001) t. 40-41, 37-41 (*Homilia podczas nabożeństwa ekumenicznego w nowo poświęconej katedrze św. Grzegorza* (Erewan)).

Apostolic Voyage in Armenia, Mass in Latin rite – External Grand Altar (Etchmiadzin, 27 IX 2001), OsRom 141 (2001) nr 222 (28 IX), s. 6-7; *Insegnamenti* vol. XXIV/2 (2001) 468-480.

→ tłum. OsRomPol 22 (2001) nr 11-12, s. 33-35, lub przedruk VoxP 21 (2001) t. 40-41, 43-48 (*Homilia podczas łacińskiej liturgii eucharystycznej w Eczmiadzinie*).

Przemówienia

K. Wojtyła, *Przemówienie do Studentów Duszpasterstwa Akademickiego na Skalce w Krakowie* (15 I 1975).

→ w: „Jasna Góra” 2 (1984) nr 1, 35-39 (*Święty Paweł Pustelnik bohater ostatecznych decyzji człowieka*).

Discorso ai partecipanti al „Certamen Vaticanum”: *La lingua latina nella vita della Chiesa* (27 XI 1978), w: *Insegnamenti* vol. I (1978) 230-232.

→ tłum. w: Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, I (Rok 1978), Poznań – Warszawa 1987, s. 107-108 (*Język łaciński w życiu Kościoła. Przemówienie do uczestników konkursu „Certamen Vaticanum”*).

Discorso ai monaci dell’Abbazia di Montecassino (17 V 1979), AAS 71 (1979) 620-625.

→ tłum. O.A.J., w: *Jan Paweł II o św. Benedykcie*, s. 14-19 (*Przemówienie popołudniowe w dniu w Opactwie Monte Cassino*).

Discorso al cimitero di Montecassino (17 V 1979), AAS 71 (1979) 616-620; *Insegnamenti* vol. II/1 (1979) 1149-1154.

→ tłum. w: *Jan Paweł II o św. Benedykcie*, s. 19-23 (*Homilia wygłoszona na cmentarzu polskim w Monte Cassino*).

Spotkanie Ojca Świętego Jana Pawła II z zakonnikami Rodziny Benedyktyńskiej w Mogile – przemówienie (9 VI 1979).

→ w: *Jan Paweł II o św. Benedykcie*, s. 24.

Papst eröffnet Benediktusjahr: „Unermündlicher Apostel unter der Völkern Europas” (19 III 1979), OsRomNiem 9 (1979) nr 12 (23 III), s. 4; OsRom 119 (1979) nr 65 (20-21 III), s. 3.

→ tłum. O.W.S., w: *Jan Paweł II o św. Benedykcie*, s. 12-13 (*Papież otwiera Rok Benedyktyński – Niezmordowany Apostoł wśród narodów Europy*).

Discorso ai monaci e alle monache dell'Ordine Basiliano di San Giosafat (Città del Vaticano, 14 II 1980), OsRom 120 (1980) nr 38, s. 1-2.

→ tłum. S. Longosz, VoxP 2 (1982) t. 3, 273-275 (*Reguła św. Bazylego skarbem mądrości chrześcijańskiej. Przemówienie do zakonu bazylińskiego św. Jozafata na zakończenie Roku Bazylińskiego*).

Angelus Domini (Città del Vaticano, 10 II 1980), OsRom 120 (1980) nr 35, s. 1.

→ tłum. O.W.S., w: *Jan Paweł II o św. Benedykcie*, s. 28 (*Z przemówienia przed „Anioł Pański” [zapowiedź pielgrzymki do Nursji dla uczczenia 1500. rocznicy urodzin św. Benedykta i św. Scholastyki]*).

→ tłum. TP 34 (1960) nr 8, s. 2 (fragmenty).

Angelus Domini (Norcia, 23 III 1980), OsRom 120 (1980) nr 70, s. 3.

→ tłum. „Kierunki” 26 (1980) nr 13, s. 2 (fragmenty), lub SP 34 (1980) nr 68, s. 2 (fragmenty) (*Módlmy się o pokój, wolność i sprawiedliwość za pośrednictwem św. Benedykta*).

Discorso ai terremotati di Castel Santa Maria (23 III 1980), OsRom 120 (1980) nr 70, s. 1-2.

→ tłum. „Kierunki” 26 (1980) nr 13, s. 2 (*Przemówienie do ludności w Castel Santa Maria dotkniętej klęską trzęsienia ziemi. Św. Benedykt będzie podtrzymywał waszą wolę odbudowy miasta*).

Visita pastorale a Cassino. Discorso agli Abbati Benedettini di tutto il mondo (20 IX 1980), AAS 72 (1980) 1002-1007 (tekst łaciński), OsRom 120 (1980) nr 219, s. 1-2 (tekst włoski).

→ tłum. M. Starowieyski, OsRomPol 1 (1980) nr 12, s. 17, lub przedruk w: *Modlitwa i praca*, pr. zb. pod. red. B. Bejze, W nurcie zagadnień posoborowych 13, Warszawa 1981, 30-34 (Wasze klasztory są wspólnotami miłości).

Visita pastorale a Cassino. Discorso al clero, ai religiosi e ai laici (20 IX 1980), *Insegnamenti* vol. III/2 (1980) 682-685.

→ tłum. O.A.J., w: *Jan Paweł II o św. Benedykcie*, s. 60-63 (*Współpracować z biskupem dla dobra diecezji. Przemówienie do duchowieństwa zakonów i laikatu miasta Cassino*).

Visita pastorale a Cassino. Discorso ai cittadini (20 IX 1980), *Insegnamenti* vol. III/2 (1980) 691-695.

→ tłum. O.A.J., w: *Jan Paweł II o św. Benedykcie*, s. 56-60 (*Niech świat patrzy na św. Benedykta, mistrza pokoju, ładu i świętości. Przemówienie do ludności Cassino*).

Visita pastorale a Cassino. Discorso ai giovani (20 IX 1980), *Insegnamenti* vol. III/2 (1980) 686-688.

→ tłum. O.A.J., w: *Jan Paweł II o św. Benedykcie*, s. 63-64 (*Jedyną prawdziwą drogą jest Jezus Odkupiciel człowieka. Przemówienie do młodzieży w Cassino*).

Visita pastorale a Subiaco. Discorso durante la visita al Sacro Speco (Subiaco, 28 IX 1980), OsRom 120 (1980) nr 226, s. 1 i 3.

BIBLIOGRAFIE

- tłum. O.W.S., w: *Jan Paweł II o św. Benedykcie*, s. 65-72 (*Przemówienie do biskupów europejskich w Subiaco*).
- ChS 13 (1980) nr 98, 106-107 (omówienie).
- Discorso al Sacro Collegio dei Cardinali (22 XII 1980), *Insegnamenti* vol. III/2 (1980) 1755-1779.
- tłum. OsRomPol 2 (1981) nr 1, lub w: *Jan Paweł II o św. Benedykcie*, s. 88a (*Przemówienie do Kolegium Kardynałów. Podróże pasterskie* [fragmenty]).
- Discorso radiofonico per il 1600° anniversario del I Concilio di Costantinopoli e del 1550° anniversario del Concilio di Efeso (Roma, 7 VI 1981), *Insegnamenti* vol. IV/1, 1241-1247.
- tłum. w: *Matka Odkupiciela Matką Kościoła. Dokumenty*, red. A. Wiczorek, Warszawa 1990, 288-292 (*Zawierzenie świata w rocznicę 1600-lecia Soboru Konstantynopolitańskiego i 1550-lecia Soboru Efeskiego*).
- Discorso durante la visita all'Istituto di Patrologia „Augustinianum” (Roma, 8 V 1982), AAS 75 (1982) 794-800.
- tłum. S. Longosz, VoxP 3 (1983) t. 4, 21-28, lub fragm. VoxP 9 (1989) z. 16, 58-59 (*Przemówienie do profesorów i alumnów Instytutu Patrystycznego „Augustinianum”*).
- Discorso ai partecipanti al Capitolo Generale dell'Ordine Agostiniano (Castel Gandolfo, 25 VIII 1983), w: *Insegnamenti* vol. VI/2 (1983) 303-308.
- tłum. i oprac. B. Degórski, VoxP 8 (1988) t. 14, 49-54 (*Głoście miłość przez prawdę. Przemówienie do uczestników Kapituły Generalnej Augustianów*).
- Discorso ai partecipanti al Congresso Internazionale su Sant'Agostino nel XVI centenario della sua conversione (Roma, Istituto Patristico „Augustinianum”, 17 IX 1986), OsRom 126 (1986) nr 220 (18 IX) s. 6; *Insegnamenti* vol. IX/2 (1986) 640-646.
- tłum. i oprac. S. Longosz, VoxP 6 (1986) t. 11, 433-440 (*Św. Augustyn Ojcem cywilizacji chrześcijańskiej. Przemówienie do uczestników Międzynarodowego Kongresu Augustyńskiego obradującego w Rzymie w 1600. rocznicę nawrócenia św. Augustyna*).
- Udienza generale (Città del Vaticano, 13 IV 1988), *Insegnamenti* vol. XI/1 (1988) 877-881.
- tłum. „Ład” 6 (1988) nr 45, s. 5 (*Definicja chrystologiczna soborów a wiara współczesnego Kościoła*).
- Udienze generali (Città del Vaticano, 9 III, 16 III, 23 III 1988), *Insegnamenti* vol. XI/1 (1988) 593-598, 642-645, 704-708.
- tłum. „Ład” 6 (1988) nr 40, 43, 44, s. 5 (*Definicje soborowe*).
- Discorso ai collaboratori dell'„Institut des Sources Chrétiennes” (Città del Vaticano, 30 X 1993), *Insegnamenti* vol. XVI/2 (1993) 1175-1178.
- tłum. OsRomPol 15 (1994) nr 2, 32-33, lub przedruk (oprac. redakcyjne): VoxP 13-15 (1993-1995) t. 24-29, 7-9 (*Pisma patrystyczne świadectwem wiary Kościoła. Przemówienie do pracowników Instytutu „Sources Chrétiennes”*).

Meeting with the Catholicos-Patriarch of the Assyrian Church of the East (Rome, 11 XI 1994), OsRom 134 (1994) nr 260, s. 4.

→ tłum. OsRomPol 16 (1995) nr 2, s. 38, lub przedruk: VoxP 13-15 (1993-1995) t. 24-29, 26-28 (*Przemówienie do delegacji Asyryjskiego Kościoła Wschodu*).

Discorso ai partecipanti alla Plenaria della Pontificia Commissione di Archeologia Sacra (Città del Vaticano, 9 VI 2001), AAS 93 (2001) 679-681 lub OsRom 142 (2001) nr 132, s. 6.

→ tłum. D. Wronikowska, VoxP 22 (2002) t. 42-43, 15-17 (*Przemówienie do uczestników zebrania ogólnego Papieskiej Komisji Archeologii Sakralnej*).

Viaggio Apostolico in Armenia. Visita di preghiera alla Cattedrale Apostolica – discorso (Etchmiadzin, Cattedrale Apostolica, 25 IX 2001), OsRom 141 (2001) nr 220, s. 8.

→ tłum. OsRomPol 22 (2001) nr 11-12, s. 30, lub przedruk (noty S. Longosz): VoxP 21 (2001) t. 40-41, 35-36 (*Przemówienie podczas spotkania z Patriarchą Wszystkich Ormian Karekinem II w katedrze Ormiańskiego Kościoła Apostolskiego*).

Messaggio al presidente della Pontificia Commissione di Archeologia Sacra per il 150° anniversario di fondazione (12 II 2002), *Insegnamenti* vol. XXV/1 (2002) 209-213.

→ tłum. OsRomPol 23 (2002) nr 5, s. 11-12, lub przedruk: VoxP 22 (2002) t. 42-43, 11-14 (*Starożytne zabytki Kościoła mówią o wierze pierwszych chrześcijan. Przesłanie z okazji 150. rocznicy powstania Papieskiej Komisji Archeologii Sakralnej [1852-2002]*).

Inne (wybór nauczania)

Jan Paweł II o świętym Benedykcie. Pisma i przemówienia, przygotowali Benedyktyni Tynieccy, wstęp K. Janicki, Tyniec 1981.

Ojcowie Kościoła w katechezie Jana Pawła II, wyboru dokonał S. Longosz, VoxP 16 (1996) t. 30-31, 33-48.

Ojcowie Kościoła w nauczaniu Jana Pawła II o świeckich – Adhortacja Apostolska „Christifideles laici” (30 XII 1988), oprac. S. Longosz, VoxP 22 (2002) t. 42-43, 7-10.

II. OPRACOWANIA

Błąd w polskim przekładzie listu Ojca Świętego do Episkopatu Kościoła katolickiego na 1600. rocznicę Soboru Konstantynopolitańskiego i na 1550. rocznicę Soboru Efeskiego, „Wrocławskie Wiadomości Kościelne” 34 (1981) nr 9/10, s. 250.

Czerwień J., *Jan Paweł II a 1600. rocznica Soboru Konstantynopolitańskiego I*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 129-135.

BIBLIOGRAFIE

- Częsz B., *Irlandia w obliczu wizyty Ojca Świętego*, „Przewodnik Katolicki” 1979, nr 39, s. 1-2.
- Częsz B., *Jan Paweł II a 1600. rocznica śmierci św. Cyryla Jerozolimskiego*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 159-163
- Czubak Z., *Praca a kontemplacja. Benedyktyńska zasada „ora et labora” w Liście Apostolskim Jana Pawła II „Sanctorum altrix”*, „Chrześcijanin a współczesność” 1988, nr 6, 39-41.
- Czyżewski B., *Święty Benedykt w wypowiedziach Jana Pawła II*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 111-121.
- Dawidowski W., *Jan Paweł II wobec badaczy antyku chrześcijańskiego*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 241-247.
- De Andia Y., *Chrześcijańskie korzenie Europy*, tłum. M. Tryc-Ostrowska, „Communio” 10 (1990) nr 6, 22-36 (wg nauczania Jana Pawła II).
- Degórski B., *Ważniejsze wypowiedzi patrystyczne papieża Jana Pawła II*, VoxP 9 (1989) z. 16, s. 60 (zestawienie bibliograficzne).
- Drączkowski F., *Jan Paweł II a 1500. rocznica śmierci św. Seweryna z Noricum*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 137-143.
- Drożdż A., *Ojcowie Kościoła w encyklice „Fides et ratio” Jana Pawła II*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 273-284.
- Eckmann A., *Jan Paweł II a 1600. rocznica nawrócenia św. Augustyna*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 165-172,
- Fundamenty patrystyczne encykliki „Redemptoris Mater” Jana Pawła II*, „Nostra” 44 (1989) nr 304, 15-18.
- Gładyszewski L., *Jan Paweł II a 1600. rocznica śmierci św. Ambrożego (List Apostolski „Operosam diem”)*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 173-178.
- Iwaszkiewicz-Wronikowska B., *Jan Paweł II i archeologia chrześcijańska*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 285-288.
- Jan Paweł II na „Augustinianum”* (XI Patrystyczne Dni Augustiańskie, V 1982), VoxP z. 3, 497-500.
- Kielech J., *Źródła nauczania Jana Pawła II o grzechu i jego skutkach*, DPa 3 (1990) 55-63.
- Kowzan A., *Dziedzictwo św. Benedykta. Człowiek w nauczaniu Jana Pawła II*, „Ład” 5 (1985) nr 28, s. 4.
- Kowzan A., *Nurt augustyński w nauce Kościoła współczesnego*, „Życie Katolickie” 7 (1988) nr 9, 43-53 (wpływ teologów-augustyników na pontyfikat Jana Pawła II).
- Królikowski J., *Teologia Boga i człowieka. Św. Ireneusz z Lyonu w interpretacji Jana Pawła II*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 189-203.

- Libera P., *Posługiwanie pasterskie jako „amor officium” według św. Augustyna*, „Dobry Pasterz” 1993, z. 13, 66-75 (refleksja na marginesie lektury Adhortacji posynodalnej „Pastores dabo vobis”).
- Longosz S., *Jan Paweł II a organizacja polskich studiów nad antykiem chrześcijańskim*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 67-99.
- Longosz S., *Jan Paweł II na „Augustinianum”*, VoxP 2 (1982) t. 3, 497-500 (Informacje).
- Longosz S., *Jan Paweł II w ojczyźnie św. Cypriana i Augustyna* (Tunis, 14 IV 1996), VoxP 19 (1996) t. 30-31, 657-660 (Sprawozdanie).
- Longosz S., *Jan Paweł II wspomina w Ostii św. Monikę* (20 IV 1986), VoxP 6 (1986) z. 10, 383-386 (Informacje).
- Longosz S., *List Apostolski „Augustinum Hipponensem”*, VoxP 6 (1986) t. 11, 781-782 (Sprawozdanie).
- Longosz S., *Międzynarodowy Kongres Studiów Augustyńskich w Rzymie (15-20 IX 1986)* [z udziałem Ojca Świętego], VoxP 6 (1986), z. 11, 746-749.
- Longosz S., *Obchody 1650. rocznicy urodzin św. Augustyna w Rzymie (7-15 XI 2004)*, VoxP 24 (2004) t. 46-47, 856-859 (Sprawozdanie).
- Longosz S., *Ojcowie Kościoła. Semantyczny rozwój pojęcia*, VoxP 9 (1989) z. 16, 61-109 (s. 106-107: definicja Ojców Kościoła wg Jana Pawła II).
- Longosz S., *Św. Benedykt w wypowiedziach Ojca Świętego Jana Pawła II*, VoxP z. 2, 47-50.
- Małunowiczówna L., *„Wuj” Karol*, w: *Być człowiekiem i chrześcijaninem*, red. B. Bejze (W nurcie zagadnień posoborowych 12), Warszawa 1980, 18-19.
- Mandillo F., *Ojczyzna św. Patryka na szlaku podróży pokoju. „Maraton” papieża w Stanach Zjednoczonych. Korespondencja z Rzymu*, „WTK. Tygodnik Katolików” 1979, nr 39-40, s. 1 i 4.
- Minicucci A., *Jan Paweł II jako miłośnik łaciny*, tłum. M. Grzesiowski, „Meander 34 (1979) 387-392.
- Nalepa E., *Argument patrystyczny w encyklice papieża Jana Pawła II „Dominum et Vivificantem”*, ŚSHT 23/24 (1990/1991) 43-62.
- Napiórkowski C.S., *Jan Paweł II a 1550. rocznica Soboru Efeskiego*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 123-128.
- Naumowicz J., *Jan Paweł II a 1600. rocznica śmierci św. Bazylego*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 101-109.
- Nossol A., *Uroczystość jubileuszowa ku czci Ducha Świętego. Homilia z racji jubileuszu konstantynopolitańsko-efeskiego w katedrze opolskiej (7 VI 1981)*, w: A. Nossol, *Prawda i miłość. Teologia w służbie Słowa Bożego*, Opole 1982, 197-200.
- Obrycki K., *Jan Paweł II o św. Bazylim Wielkim*, CT 51 (1981) fasc. 2, 151-156.
- Obrycki K., *Papież Jan Paweł II o Ojcach Kościoła*, CT 51 (1981) fasc. 4, 163-164 (O liście Apostolskim „Patres Ecclesiae”)

BIBLIOGRAFIE

- Obrycki K., *Rocznica Soboru Efeskiego w wypowiedziach papieża Piusa XI i Jana Pawła II*, CT 52 (1982) fasc. 4, 145-150.
- Paprocki H., *Mariologia Kościoła prawosławnego*, „Życie chrześcijańskie w Polsce” 1988, nr 6, 63-69 (m.in. o encyklice „Redemptoris Mater” s. 63-64).
- Pietras H., *Orygenes w pismach i wystąpieniach Jana Pawła II*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 205-211.
- Przekop E., *Od „dialogu miłości” do „dialogu teologicznego”*, w: tenże, *Rzym – Konstantynopol. Na drogach podziału i pojednania*, Olsztyn 1987, 120-132 (zawiera m.in. 121-125: wizyta Jana Pawła II w Konstantynopolu, spotkanie z patriarchą Dimitriosem I, wspólna deklaracja).
- Przemówienie Rektora KUL Ks. Prof. dra hab. Stanisława Wilka na otwarciu sympozjum „Jan Paweł II a antyk chrześcijański”*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 65-66.
- Skibiński T., *Ojcowie Kościoła w katechezach środowych Ojca Jana Pawła II*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 249-261.
- Słomka W., *Medytuję więc jestem*, Łódź 1992 (m.in. s. 172-175, 180-182: nauka Listu Apostolskiego „Augustinum Hipponensem” i odniesienia do niego).
- Słomka W., *Św. Augustyn jako mistrz kontemplacji*, VoxP 8 (1988) z. 14, 207-218 (w nawiązaniu do Listu Apostolskiego „Augustinum Hipponensem”).
- Staniek E., *Podejście pierwszych chrześcijan do pracy w świetle pism Ojców Apostolskich*, w: *Ewangelia pracy*. Encyklika „Laborem exercens” wraz z komentarzem pod ed. J. Chmiela S. Ryłki, Kraków 1982.
- Starnawski W., *Jan Paweł II wobec tradycji Kościołów wschodnich. Bibliografia*, „Ethos” 1 (1988) nr 4, 189-201.
- Starowieyski M., *„Patres Ecclesiae”. List Apostolski Jana Pawła II na 1600-lecie śmierci św. Bazylego*, TP 34 (1980) nr 12, s. 5.
- Starowieyski M., *Na plecach olbrzymów* [św. Grzegorz Wielki], „Przewodnik Katolicki” 78 (1990) nr 49/50, s. 13 (m.in. omówienie listu papieża o świętym Grzegorzu Wielkim z okazji 1400. rocznicy wyboru św. Grzegorza Wielkiego na Stolicę Piotrową).
- SW, *W Nursji* (Pielgrzymka Ojca św. dla uczczenia 1500. rocznicy urodzin św. Benedykta, 23 III 1980), „Kierunki” 26 (1980) n 13, s. 2.
- Szram M., *Egzegeza patrystyczna w katechezach o Psalmach Jana Pawła II i Benedykta XVI*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 263-272.
- Szymusiak J.M., *Zjazd patrystyczny w Krakowie 13-14 lutego 1970 roku*, AnCra 2 (1970) 451-452.
- Szymusiak J.M., *Zarys dziejów patrystyki*, w: *Dzieje teologii katolickiej w Polsce*, t. 3: *Wiek IX i XX*, red. M. Rechowicz, Lublin 1976, 67-103, spec. 100 (udział K. Wojtyły).
- Widok N., *Ojcowie Kapadoccy w nauczaniu Jana Pawła II*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 213-227.

Zmorzanka A.Z., *Ojcowie Kościoła w pracy Karola Wojtyły: studenta i uczonego*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 179-188.

Żelazny J.W., *Św. Jan Chryzostom w nauczaniu Jana Pawła II*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 229-239.

Żurek A., *Wierność tradycji. Jan Paweł II a 1200. rocznica Soboru Nicejskiego II*, VoxP 27 (2007) t. 50-51, 145-158.

zebrał Józef Figiel SDS – Lublin, KUL